

...da občutim v sebi
le eno veličast vesoljstva tihega:
R a s t.

(Srečko Kosovel, Prerojenje)

JUBILEJ ZAMEJSKEGA SKAVTIZMA

V nedeljo 31. oktobra so se s slovesno proslavo v Kulturnem domu v Trstu zaključila praznovanja ob 30-letnici ustanovitve Slovenskih Tržaških Skavtov, prve zamejske skavtske skupine. V tridesetih letih je zamejski skavtizem doživel marsikatero spremembo. Še posebno globoko preobrazbo je doživel v zadnjih desetih letih, ko je prišlo do združitve fantovske in dekliške veje in do ustanovitve enotne organizacije za Trst in Gorico, Slovenske Zamejske Skavtske Organizacije. Danes je SZSO najštevilnejša in najpomembnejša mladinska organizacija v zamejstvu. Nad vsem tem smo upravičeno ponosni, obenem pa lahko dan za dnem preverjamo aktualnost in učinkovitost Baden-Powellove vzgojne metode: medtem ko preživljajo skoraj vse mladinske organizacije bolj ali manj globoke krize, pa skavtizem tako pri nas kot drugje po svetu nezadržno raste.

In, naj zglada še tako čudno, prav o tem pojavu bi bilo treba kritično razmisliti. V zadnjih letih obstaja namreč neka skoraj podzavestna tendenca, da bi vse ali skoraj vse mladinsko delovanje potekalo pod okriljem skavtske organizacije. Istočasno pa propadajo druge mladinske organizacije, posebno tiste, ki se ukvarjajo s kulturo in s politiko. Pri skavtih pa večkrat skoraj s ponosom poudarjamo, da ni naloga skavtizma posegati na politično področje. Ali je rast skavtizma tudi posledica bega pred politiko in kulturo?

Središčna vrednota skavtizma ostaja torej vera in sicer ne neka abstraktna vera, ampak konkretnije — vera vključena v stvarnost slovenske Cerkve. Predstavniki italijanske organizacije AGESCI je na nedeljski slavnosti pravilno poudaril, da skavtizem ni igra, ampak formacija celotnega človeka. Lahko bi celo rekli, da je skavtizem v svojem bistvu posebna oblika duhovnosti, ki mlademu človeku predlaga celo vrsto vrednot. V tem je bistvo skavtizma, ne pa v vozlih, igrah, krojih itd., ki so le sredstvo. Vodstvo organizacije se tega prav dobro zaveda, pa čeprav mora v praksi premoščati najrazličnejše težave in nesporazume. Seveda je vsem jasno, da tudi pri skavtih v verskem pogledu ni vse idealno. Kljub temu pa je na mestu vprašanje: kaj bi bilo za

30 let zamejskega skavtizma: prizor iz igre Lučke Susič »Srečanje v planinah«

Med proslavo ob 30-letnici zamejskega skavtizma si je občinstvo lahko ogledalo zanimivo fotografsko dokumentarno razstavo

verno mladino pri nas, če bi skavtizma ne bilo?

Tudi pri »Rasti« sodeluje mnogo skavtov in skavtinj. Morda jih bo v

bodoče še več. Zato se tudi »Rast« z vsem srcem pridružuje voščilom slovenskemu skavtizmu in mu kliče: Na mnoga leta!

Ponovno o dijaškem gibanju

(Odgovor na pismo v prejšnji številki)

Nimam dokazov, da je prišlo do namestitve oddelka za geometre prav zaradi mobilizacije dijaškega gibanja, točneje zaradi zasedbe. Dejstvo pa je, da so se pristojne oblasti začele zanimati za naš problem samo takrat, ko smo dijaki odločno nastopili. Je zasedba dobro uspela? Tudi potem, ko sem prebrala tvoje pismo in razmislila o tvojih trditvah, je moje mnenje ostalo nespremenjeno: zasedba je pomenila gotovo zelo važen socialni trenutek v zgodovini dijaškega gibanja, ki se je letos zelo dobro obrestovala in upam, da se bo tudi v bodoče. Ne mislim tu samo nase in na tisti krog ljudi, ki se je na zasedbi »še kar zabaval«. Verjetno ti tega nisi poskusil (-a), vendar je res težko opisati občutke, ki sem jih imela, ko smo vsi skupaj, tisti, ki smo na šoli prespali in tisti, ki so že ob pol sedmih bili pred šolo, čistili spalnice in stranišča, medtem ko so drugi pripravljali zajtrk. Zasedba ni bila samo zelo važen socialni trenutek, ampak je tudi vzbudila željo, po aktivnejšem sodelovanju, željo po neki skupnosti. Seveda se ta želja ni polastila vseh dijakov, vendar se je odstotek angažiranih v dijaškem gibanju znatno zvišal.

Da delujejo v dijaškem gibanju samo politično angažirani ljudje? Tudi v tem se krepko motiš. Osebnost postavljam politiko na skrajni rob svojega življenja in prav tako nekateri drugi dijaki, seveda ne vsi. Vsak ima pravico, da po svoje misli. Nikomur pa nisimo še prepovedali, da bi izrazil svoje mnenje. Dijaško gibanje je odprto vsem dijakom in vanj lahko vstopi vsakdo, ki se zanima za šolske probleme. Veš, osebno vedno pravočasno zvem za vsako sejo in to ni moj privilegij, ampak se o tem pravočasno informiram. Seveda se sej udeležujem. Včasih se na seji kregam, včasih ne, vselej pa od seje nekaj pozitivnega odnesem.

Neva Obersnel

OPOMBA UREDNIŠTVA: H gornjemu prispevku samo kratko opombo. Prispevek Neve O. nadaljuje našo razpravo o dijaškem gibanju na slovenskih višjih šolah v Trstu. Upamo, da se bo razprava nadaljevala in da se bo oglasil še kdo.

Izšla je prva letošnja številka »Biltena«

»Bilten«, verski časopis za študente in izobražence, izhaja v Ljubljani že 12. leto. Namenjen je predvsem katoliškimi študentom, pa tudi vsem tistim neverujočim, ki se zanimajo za verska, cerkvena in filozofska vprašanja. Urejuje ga medškofijski asistent za študente dr. Rudi Koncilija, ki ga Slovenci iz Trsta poznamo kot voditelja skupine »Mozaik«, tisti, ki so za božič 1980 romali v Rim, pa se ga spominjajo tudi kot voditelja skupine mladih slovenskih romarjev.

Pravzaprav je »Bilten« pri nas bolj malo razširjen. In to je velika škoda. Razlog za to je morda v dejstvu, da ga ni mogoče dobiti v prodaji nikjer, razen v nekaterih cerkvah onkraj meje. Pa to ni zadostno opravičilo: resnica je, da bi se morali takim spodbudam bolj odpreti in manj teoretizirati o kaki abstraktni odprtosti. »Bilten« bi namreč zaslužil, da bi ga poznali vsaj tisti, ki jim je verska in miselna tematika blizu. Pa saj ne gre za suhoparno teologijo. »Bilten« se odločno uvršča v krog tistih gibanj in publikacij, ki se znotraj Cerkve borijo za njeno prenovu v smislu zadnjega vatikanskega koncila. Vsak mlad katoličan, če je le iskren, si želi prenovljeno Cerkev. Spodbudno bi bilo torej, da bi bil »Bilten« na razpolago tudi po naših slovenskih župnijah na Tržaškem in Goriškem.

In še ena misel se vsiljuje človeku: res je, da so bili vzpostavljeni med nami in matičnimi mladimi katoličani prav dobri stiki in da nekateri še naprej gojijo te stike na osebni ravni. Po drugi strani je treba priznati, da nedavni jugoslovanski ekonomski u-

krepi drastično omejujejo možnost sodelovanja med zamejstvom in matico. Vendar pa bi to povezovalno vlogo lahko opravljale prav iniciative kot je recimo »Bilten« in, upamo, da v bodoče tudi »Rast«, čeprav v drugačnem smislu.

In še odlomek iz zadnje številke »Biltena«: (oktober 1982-83).

STIČNA, 18.9.1982 —
VESOLJNO BRATSTVO

Iz bogate zakladnice vseslovenskega srečanja mladih ob začetku študijskega oziroma delovnega leta, ki se ga je udeležilo 3.000 mladih, 130 duhovnikov in 3 škofje, objavljamo sadove ene od številnih delovnih skupin:

... Dejstvu, da imamo sebi antipatične ljudi, se ni moč izogniti. Ni to ljubezen do njih, da se jim hinavsko prilizujemo, ampak iskreno spoštovanje. To je včasih zelo težko...

Načela krščanstva so enkratna; a težko je preiti lastno iskrenost in močna čustva na račun vere. Teoretično to ne bi smelo biti res, a izkustva in čisto konkretni ljudje to potrjujejo...

Človek lahko z molitvijo presega svoja čustva in presoje.

Človek ne more biti dvoličen; kdor je tak, je izgubil ali potlačil primarno resnico, ki obstaja v človeku, primarni iskreni odnos do materialnih in živih stvari...

Bistveno je pri mnogih vprašanih vprašati se po veri. Človek išče ideal, eden bolj zavestno in zagnano, drugi manj. Želi nekaj, kar je pristno humano. Kristus je bil tak. Vera vrednoti najplemenitejše, kar je v človeku, je nekaj, kar vodi k humanemu.

Dve pesmi

S teboj bi govorila ves dan, prijatelj,
razpravljala o tem, o onem.
Ti povedala vse dušne skrivnosti,
ker te rada imam.

Če bi se oddaljil, bi dala vse,
da bi se vrnil k meni.
Ne ljubim te, kot bi ljubila fanta.
Zame si le najboljši prijatelj.

Rada te imam, ker si dober,
ker me razumeš, ker me znaš tolažiti
v težkih trenutkih.

Prijatelj, ostani vedno tak.
Ostani mi vedno blizu
in rada se imejva: prijatelja.

KATARINA

Visokošolci ob srebrni reki

Visokošolci ob srebrni reki, to je naslov drobne brošure, ki je izšla spomladi 1982 v Buenos Airesu v počastitev 25 — letnice Slovenskega katoliškega akademskega društva v Argentini. Čeprav živijo ti mladi Slovenci tako daleč od domovine, jih odlikuje velika navezanost na narod in zanimanje za narodna vprašanja. Ne smemo pozabiti, da so se pisci in sodelavci tega zbornika rodili v Argentini, in poznajo Slovenijo kvečjemu iz svojih krajših obiskov v matični domovini. Tako ugotavljajo v uvodu: »...Smo le del, odtrgan in oddaljen od krajev, kjer narod najmočnejše deluje in živi«. To pa še ne pomeni, da se hočejo zapirati v svoj ozek zaprt krog: »Radi bi te svoje težnje usmerili v poznanje življenja in mišljenja drugih visokošolcev po svetu. Zanima nas, kako gledajo drugje mladi na problem pripadnosti slovenskemu narodu (če je to sploh problem zanje), na vpliv tujega okolja, če mislijo na druge skupine po svetu, če jih zanima njih delovanje, če čutijo razdvojenost, če prav tako kakor mi teže po izmenjavi mnenj in po skupnem delovanju«.

S tem namenom so si slovenski akademiki v Argentini zamislili anke-to, ki so jo razposlali po vsem svetu, kjer študirajo Slovenci. Odgovori so objavljeni v brošuri. Oglasili so se študentje iz Belgije, Avstrije, Italije in pa seveda Argentine. Primerjava med različnimi odgovori je kar zanimiva.

Na vprašanje 3) Kaj nas veže (namreč slovenske visokošolce)? Kako okrepiti vezi — tako narodne, kakor strokovne? Vidiš potrebo po povezavi slovenskih visokošolcev po svetu? odgovarja recimo Tomaž Debevec (Argentina): »Politične emigrante nas veže ista usoda. Te usode pa se ne

da razumeti brez usmerjenosti in splošnega pogleda na moderno zgodovino, na »idejna« pota modernega človeka in človeka sploh. Drugače nas opisovanje dogodkov drži v pesti malenkosti. Zgodovinski trenutki se kujejo dolgo let nazaj v preteklosti. V zgodovini »dolge trajnosti« najdemo vsebino in razloge za vsak čas. Iz tega pregleda bi lahko našli odgovore tudi na vzroke težav naših bratov na Koroškem, v Beneški Sloveniji, na Primorskem in v zdomstvu. Samo jedrnat pogled in pregled nam lahko ponujata jasne rešitve vsestranskega slovenskega življenja po svetu, tudi političnega. Prav gotovo v skupnem, predvsem pa v osebnem poglobljanju bi našli stvari, ki nas družijo, dobre in slabe, več kakor si mislimo. Kljub razkropljenosti lahko skupno rešujemo vprašanja, ki nas obremenjujejo«.

Na isto vprašanje odgovarja tržaška skupina: »Povezava slovenskih

visokošolcev bi bila vsekakor zanimiva in zelo pozitivna ne samo na strogo znanstvenem ali strokovnem področju, temveč tudi na ravni človeških odnosov, v gojenju prijateljskih stikov ipd. Brez zadržkov smemo reči, da nas vežejo ideali, kot so krščanstvo, slovenstvo in demokracija. Jasno je, da je možno med nami le pismeno sodelovanje (poleg občasnih obiskov zdomske mladine v naših krajih). O podobnem sodelovanju pri nas še nismo razpravljali, bodisi zato, ker moramo dan za dnem reševati druga, zaenkrat važnejša vprašanja, bodisi, ker smo z delovanjem slovenske mladine po svetu premalo seznanjeni. Bolj kot okrepitev vezi — vzpostavitve vezi. To je možno, vendar, realno gledano, pri nas bo to sodelovanje težko preseglo meje individualnega sodelovanja. Na vsak način je pobuda SKAD-a dobra in predstavlja prvo iniciativo v tem smislu«.

Dolgočasna učna ura Danijela Štoka

Ruj je žarel v zlato — rjavih barvah, prelivajočih se v rdečkasto-oranžnih otenkih in se razlival kot slap po beli, goli kraški skali ter krasil pozno jesen. Megla se je preteče valila iz morja, lahno in graciozno ovila mesto, kot mesojeda rastlina ovije muho, preden jo požre ter se nato začela vzpenjati proti kraški planoti.

Življenje v velikem mestu pa je kljub zgodnji uri in deževnemu vremenu začelo utripati — močnejše, vedno močnejše. Neonske luči so žarele, avti, avtobusi in ljudje so hiteli po cestah.

TIK... TIK... TIK... Dež je s svojim enakomernim tiktikanjem ob šipo ustvarjal monotono jesensko simfonijo. TIK... TIK... TIK... Učilnica je bila močno razsvetljena, zdehajoči dijaki so ždeli po klopeh. Tudi profesorja je pestila dremavost. Tega seveda ni smel pokazati, zato je brž začel z razlaganjem snovi. Po trenutni pozornosti je vsak dijak začel ponovno prestati svoje misli. Nekateri je spanec tako hudo lomil, da so zdolgočaseni apatično buljili v profesorja. Profesor je kar naprej vneto razkladal snov: BLA..., BLA, BLA... BLA... itd. »Joj, komaj 8,15! Ježeš, kako je danes profesor dolgoča-

sen. Zakaj ni ostal doma?» premlevam ter začnem opazovati sošolce.

»Prav posrečena ta leteča krava«, si bahavo misli eden ter nemoteno packa naprej svojo kravo. Drugi je zopet zatopljen v razglabljanje argumenta: »Ko bi imel tukaj leeeepo, meeeehko, tooplo posteljo...« ter z blaženim nasmehom bulji v klop.

8.30 — ozračje je postalo ~~statično~~, skratka mučno, moreče!

»Rusko žensko ime, rusko žensko ime...« grebe po spominu nekdo drug, čisto zadaj v kotu ob oknu.

»... tisti ki si je izmislil šolo!« blagohotno razmišlja sošolec v tretji klopi. »Mammamia!« meni oseba na moji levi, »sem že lačen. Bom pojedel panin!« Od zadaj so se prikradli čudni, zamolčki zvoki: ...ZZZZ ROON... ROON FIIII... Z grozo sem ugotovila, kaj vse si upa nadebudni dijak v peti klopi. Profesor pa kar naprej: BLA, BLA, BLA...«.

Minute neminljivo drsijo mimo nas, dolgočasje pa se nemoteno suka med šolskimi klopi.

»Ah, končno. Še tri minute... dve... eno... nič...«

... »DRINNNNN« zazvoni odrešilni zvonec... in moreče, dolgočasne ure je konec. KONEC, KONEC, KONEC!!!

*Ali je še kdo kot jaz,
ki poje ljubezen?
Ki joče, ko odide,
ki vriska, ko se on smeje?*

*Ali poje še kdo sonce,
luno in neskončne bisere?
Sivo ravnino in gore?
Pisano cvetje in metulje?*

*Ali je še kdo, ki ljubi?
Ki si nekoga želi?
Da hrepeni po prijaznem pogledu?*

*Ali je še kdo,
ki ima dušo in srce?
Kje je?*

KATARINA

Slovenski dom v Londonu

Že vsaj dva meseca se moramo soočati z našo »kruto« vsakdanjo stvarnostjo na šolskih ali drugih delovnih mestih in zdi se nam, da so letošnje poletne počitnice že davno za nami.

Toda v trenutkih utrujenosti, praznine in nemoči (v šoli so gotovo kar pogosti) nas tolaži že sama misel na letošnje brezskrbno poletje.

Za Loredano predstavlja to »zele-no oazo« — spomin na avgustovske dneve, ki jih je preživela — nič manj kot v Londonu!

Tam se je o londonskem Slovenskem domu razgovarjala z oskrbnikom g. Petrom Selakom in g. Rotom. Kot smo torej v eni prejšnjih števil Rasti spoznali Slovenski dom v Parizu, se bomo tokrat seznanili s Slovenci, ki živijo v Angliji.

To je dvonastopna stavba z osmimi sobami. V pritličju je kuhinja in kar velika kapela s podobo Marije Pomagaj. Hiša stoji v vrsti hiš, v katerih prebivajo razni narodi in rase — in dosedaj še ni bilo nobenih večjih nasprotij med njimi. Vandalizma zaenkrat še ni in policija kar dobro pazi za red. Naslov hiše je — **62 Offley Rd - London - S. W. 9 - OLS** - v hiši je tudi telefon in sicer **01-735-6655**.

Ako pa pridete z letalom na Heathrow vzamete tam kar Piccadilly linijo in se peljete do **Lichester Square** in tam presedete na severno linijo North Line postaja na številki **3** vzamete linijo za **Kenington postajo**, tam pa zopet prestopite za **Morden Line** in od tam je prva **OVAL**, kjer samo enkrat prečkate cesto proti Sv. Marku in kmalu ozapite Children Hospital in nedaleč Offley Rd.

Ta mali skromni dom je namenjen vsem našim ljudem, saj je v dobi 30 let šlo skozi že nad 15.000 naših ljudi iz vseh predelov sveta. Za prenočišča so na razpolago 4 sobe, dobro služijo tudi sprejemnica in mala dvorana pred kapelo. Po tleh se pogrnejo žimnice in turisti, ki imajo spalne vreče, prav dobro spijo in se odpočijejo.

Dom je bil kupljen leta 1954 in bil prvotno namenjen slovenskemu duhovniku. Še preden je bil leta 1954 v juniju blagoslovljen, so že začeli prihajati naši ljudje iz vseh predelov sveta vanj. Prihajajo mnogi naši ljudje,

ki pridejo k svojcem na obisk, pa tudi ko odhajajo domov ali kam preko morja na obisk. Zlasti prva leta je bilo tu veliko študentov zaradi učenja tujega jezika. Danes tega ni več. Posebnega kulturnega življenja tudi ni več. Stari so že ostareli, mladi so se pa že vključili v tukajšnje življenje, čeprav se mnogi mladi še vedno čutijo Slovence in radi poslušajo našo pesem. Radi berejo naše revije in ostalo književnost, čeprav jim je slovenščina trd oreh. Kjer oče in mama govorita med seboj slovensko, se tudi mladi nauče materinega jezika. Šola in ulica in sploh okolje vpliva na mladino, da se odtuji jeziku staršev. V Domu je vsako drugo nedeljo v mesecu popoldne ob 5. uri sv. maša v kapeli in takrat se zbere veliko naših ljudi, največ iz Londona. Tam se po končani maši pri tomboli ob dobrem prigrizku in kozarčku ljudje sprostitjo in pogovorijo o žalostnih in veselih razmerah. Oglasi se tudi narodna in cerkvena pesem in mladina rada prisluhne naši pesmi in rada pomaga pri petju.

Vsako leto se prireja Slovenski dan. Enkrat v Bedfordu, drugič v Rochdalah. Mladi nastopajo s svojo pesmijo-deklamacijo. Starejši nastopijo z lepo domačo pesmijo in oživijo našo malo

številno slovensko skupnost, ki noče umreti in ne bo umrla. Cerkev tu naše ljudi zelo spoštuje in jim gre zelo rada na roko.

Verouka v našem jeziku ni več. Pred 20 leti je bil. Ker smo zelo raztreseni, je nemogoče spraviti našo mladež skupaj. Pa tudi dovolj učnih ljudi ni. En sam duhovnik pa ne zmore vsega opraviti v vsej veliki župniji Otoka. Vsi hodijo v katoliške šole in tam se učijo verskega znanja. Starši so prvi verski učitelji. Britanci ne nasprotujejo učenju jezika staršev. Mladih ljudi, ki še znajo slovensko, je še precej.

Finančne težkoče so iste kot povsod. Hiša je bila izplačena po zaslugi neke dobre Slovenke. So pa vedno stroški za razna potrebna popravila (kurjava, plin, elektrika, voda, hišni davki itd.). Cene z dneva v dan narasčajo in je res pravi čudež, da hiša še stoji in se ohranja. Stanarina je v primeru s cenami zelo nizka. Dom živi predvsem po zaslugi dobrih ljudi, ki darujejo za njegovo vzdrževanje.

RAST — mladinska priloga Mladike (odg. ur. Marij Maver). Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart, Trst, November 1982. To številko je uredila Silvana Glavič.

Pesmi

*Kaj je to, ki vriska?
Ki mi teži na vesti kot greh?
Zaradi česa se slabo počutim?
In vendar nekaj mora biti ...*

*Hodim gor in dol po sobi.
Vsedem se in vstanem.
Vžgem radio in ga izklopim.
Stopim k oknu.*

*Sonce: umira za morjem,
barva moja sivo ravnino,
ki mi poletje priključje.*

*Vzamem pero in začnem:
beseda sledi besedi in glas utihne:
moja solza je izjokana.*

KATARINA

*Ko bi mogla spremeniti vse to!
Ko bi mogla postati ponovno otrok,
ki ne misli na svet,
ker mu je svet igrača.*

*Ko bi mogla biti srečna
že s pogledom na sonce in mesec.
Ko bi lahko zakričala zvezdam,
da sem srečna.*

*Ko bi mu lahko pogledala v oči,
ne da bi povesila pogled.
Ko bi mu lahko darovala nasmeh.*

*Ko bi lahko bila srečna,
ne da bi uhajala v fantastični svet.
Kako srečna bila bi na svetu!*

KATARINA